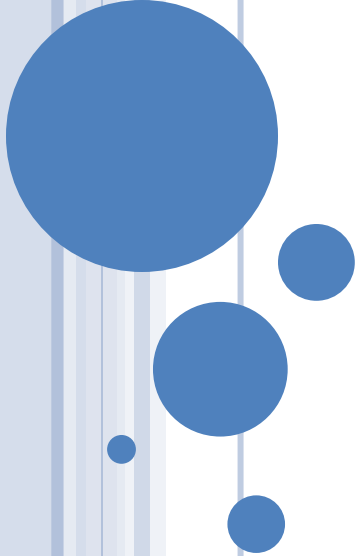

OSD 215

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK OKURYAZARLIĞI

2025-2026 GÜZ DÖNEMİ

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Tarihçesi

Sürdürülebilir kalkınma, 1987'de Birleşmiş Milletler'in Brundtland Komisyonu tarafından yayımlanan "***Bizim Ortak Geleceğimiz***" raporuyla gündeme gelmiştir. Bu rapor, sürdürülebilir kalkınmayı "günümüz ihtiyaçlarını karşılamak, gelecek nesillerin ihtiyaçlarını tehlikeye atmadan" olarak tanımlamıştır.

1992'deki Rio Zirvesi, bu kavramı uluslararası düzeyde daha da yaygınlaştırmış ve Sürdürülebilir Kalkınma için Eylem Planı (Agenda 21) hazırlanmıştır.

- ❖ **1987: Brundtland Raporu – sürdürülebilir kalkınma kavramı**
- ❖ **1992: Rio Zirvesi – Agenda 21 eylem planı**
- ❖ **2015: BM 2030 Gündemi – 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı**

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının Tarihçesi

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 2015 yılında, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'ni kabul ederek 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı (SKA) ve 169 hedef belirlemiştir. Bu hedefler, yoksullukla mücadele, eşitlik sağlama, çevreyi koruma gibi geniş bir yelpazede küresel sorunları ele almaktadır.

Sürdürülebilir kalkınma amaçları, tüm ülkeler için geçerli olan evrensel hedefler olarak belirlenmiştir ve tüm paydaşların bu hedeflere ulaşmak için iş birliği yapmasını teşvik etmektedir.

Temel Amaçlar:

Yoksulluğu sona erdirmek

Eşitsizlikleri azaltmak

İklim değişikliğiyle mücadele

Küresel işbirliğini güçlendirmek

SKA 1: Tüm İnsanlar için Yoksulluğun Son Bulması

Amaç 1, yoksulluğun tüm biçimlerinin sona ermesini hedeflemektedir. Bu kapsamda, 2030 yılına kadar aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması, sosyal koruma sistemlerinin güçlendirilmesi ve yoksul ve hassas grupların ekonomik kaynaklara erişiminin artırılması gibi hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

- 2030'a kadar aşırı yoksulluğu ortadan kaldırmak.
- Sosyal koruma sistemlerini güçlendirmek.
- Yoksul grupların ekonomik kaynaklara erişimini artırmak.

SKA 2:Açlığın Sona Ermesi ve Sürdürülebilir Tarım

Amaç 2, açlığın sona ermesini, gıda güvenliğinin sağlanmasını ve sürdürülebilir tarım uygulamalarının teşvik edilmesini hedeflemektedir. 2030 yılına kadar açlık çeken tüm bireylerin erişimini sağlamak, gıda üretiminde sürdürülebilir yöntemleri benimsemek ve tarımsal üretkenliği artırmak bu amacın temel taşlarıdır.

Temel hedefler:

- Açlık çeken bireylerin gıdaya erişimini sağlamak.
- Tarımsal üretkenliği artırmak.
- İklim dostu ve verimli tarım yöntemleri geliştirmek.

SKA 3:Sağlık ve Refah

Amaç 3, herkes için sağlıklı yaşam koşullarının sağlanmasını ve refahın artırılmasını hedefler. Bu bağlamda, sağlık hizmetlerine erişimin artırılması, bulaşıcı hastalıkların önlenmesi, anne ve çocuk sağlığının korunması gibi hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

- Sağlık hizmetlerine evrensel erişimi artırmak.
- Bulaşıcı hastalıkları önlemek.
- Anne ve çocuk sağlığını korumak.

SKA 4:Nitelikli Eğitim

Amaç 4, kapsayıcı ve eşitlikçi kaliteli eğitim sağlanmasını ve tüm bireyler için hayat boyu öğrenme fırsatlarının teşvik edilmesini hedeflemektedir. Bu kapsamda, eğitimde fırsat eşitliği sağlamak, eğitim kalitesini artırmak ve eğitim sistemlerini güçlendirmek amacıyla çeşitli hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

Tüm çocukların ücretsiz ve kaliteli temel eğitime erişimini sağlamak.

Eğitimde fırsat eşitliğini artırmak.

Dijital ve yeşil becerilerin geliştirilmesini desteklemek.

SKA 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Amaç 5, cinsiyet eşitliğini sağlamak ve tüm kadınların ve kızların güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu amaç kapsamında, kadınların eğitim, sağlık, ekonomik kaynaklar ve karar verme süreçlerine eşit erişimin sağlanması için çeşitli hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

- Kadınların eğitim, sağlık ve karar verme süreçlerine eşit erişimini sağlamak.
- Kadına yönelik şiddetin her türünü ortadan kaldırmak.
- Kadın liderliği ve ekonomik katılımı teşvik etmek.

SKA 6: Su ve Sanitasyon

Amaç 6, su ve sanitasyonun sağlanması ve sürdürülebilir yönetimini hedeflemektedir. Bu kapsamda, herkesin güvenli suya ve sanitoryona erişiminin sağlanması, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımı gibi hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

- Güvenli içme suyuna evrensel erişim.
- Su kirliliğinin azaltılması.
- Su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimi.

SKA 7: Enerji Erişimi

Amaç 7, herkesin güvenilir, sürdürülebilir ve modern enerjiye erişimini sağlamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, enerji verimliliğinin artırılması, yenilenebilir enerji kaynaklarının teşvik edilmesi ve enerji arzının güvenliğinin sağlanması gibi hedefler belirlenmiştir.

Temel hedefler:

- Yenilenebilir enerji kullanım oranını artırmak.
- Enerji verimliliğini geliştirmek.
- Temiz enerji teknolojilerine yatırım yapmak.

SKA 8: İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme

Amaç 8, sürdürülebilir, kapsayıcı ve sürdürülebilir ekonomik büyümeyi teşvik etmek, tam ve üretken istihdam sağlamak ve herkes için iş imkânlarını artırmayı hedeflemektedir.

Temel Hedefler:

- Ekonomik büyümenin sürdürülebilir hale getirilmesi.
- Tam ve üretken istihdam sağlanması.
- Gençlerin ve kadınların iş gücüne katılımının artırılması.

SKA 9: Sanayi, Yenilikçilik ve Altyapı

Amaç 9, sürdürülebilir sanayi, yenilikçilik ve altyapının güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu amaç, ekonomik büyümeyi desteklemek için sanayi altyapısının iyileştirilmesi, yenilikçi teknolojilerin teşvik edilmesi ve erişilebilir ve sürdürülebilir sanayi süreçlerinin geliştirilmesini kapsamaktadır.

Temel Hedefler:

- Sanayi üretiminin artırılması.
- Sürdürülebilir altyapının inşa edilmesi.
- Yenilikçiliğin desteklenmesi.

SKA 10: Eşitsizlerin Azaltılması

Amaç 10, ülkeler içindeki ve ülkeler arasındaki eşitsizliklerin azaltılmasını hedeflemektedir. Bu amaç, ekonomik eşitsizlikleri azaltmak, sosyal adalet sağlamak ve herkesin fırsat eşitliğinden yararlanmasını sağlamayı amaçlar.

Temel hedefler:

Gelir eşitsizliğinin azaltılması.

Sosyal ve ekonomik fırsatların eşit bir şekilde dağıtılması.

Eşitsizliklere karşı duyarlılık geliştirilmesi.

SKA 11:Sürdürülebilir Şehirler ve Topluluklar

Amaç 11, herkes için kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir şehirlerin ve yerleşim alanlarının inşa edilmesini hedeflemektedir. Bu amaç, hızlı kentleşme ve kentsel sorunlarla başa çıkmayı amaçlar.

Temel hedefler:

Şehirlerdeki yoksulluğun azaltılması.

Kapsayıcı ve sürdürülebilir ulaşım sistemlerinin sağlanması.

Doğal afetlere karşı dirençli altyapının geliştirilmesi.

SKA 12: Sorumlu Tüketim ve Üretim

Amaç 12, sürdürülebilir tüketim ve üretim alışkanlıklarının teşvik edilmesini hedeflemektedir. Bu amaç, doğal kaynakların verimli kullanılmasını ve atıkların azaltılmasını sağlamak için gereklidir.

Temel hedefler:

- Doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi.
- Gıda israfının azaltılması.
- Sürdürülebilir uygulamaların teşvik edilmesi.

SKA 13: İklim Eylemi

Bu amaç, iklim değişikliğine karşı önlemler alarak insanların yaşamlarını korumayı hedefler.

Temel hedefler:

İklim değişikliği ile ilgili farkındalığın artırılması.

İklim değişikliğine uyum stratejilerinin geliştirilmesi.

İklim değişikliği ile mücadele için kaynakların artırılması.

SKA 14: Sudaki Yaşamı

Amaç 14, okyanusları, denizleri ve deniz kaynaklarını korumayı hedeflemektedir. Su altı yaşamı, ekosistemlerin sağlığı ve insan yaşamı için kritik öneme sahiptir. Okyanuslar, gezegenimizin en büyük su kaynaklarıdır ve iklim değişikliği, kirlilik, aşırı avlanma ve habitat kaybı gibi tehditlerle karşı karşıyadır.

Temel hedefler:

Deniz ve okyanus ekosistemlerinin korunması.

Su kirliliğinin azaltılması.

Deniz biyolojik çeşitliliğinin korunması.

SKA 15: Karasal Yaşam

Amaç 15, kara ekosistemlerinin korunmasını, sürdürülebilir yönetimini ve biyolojik çeşitliliğin sağlanmasını hedeflemektedir. Bu amaç, ormanların korunması, çölleşmenin önlenmesi ve doğal habitatların korunması gibi konuları kapsamaktadır.

Temel hedefler:

- Ormanların korunması ve ağaçlandırmanın teşvik edilmesi.
- Biyolojik çeşitliliğin korunması.
- Çölleşmenin önlenmesi ve toprak erozyonunun durdurulması.

SKA 16:Barış, Adalet ve Güçlü Kurumlar

Amaç 16, barışçıl ve kapsayıcı toplumların inşasını, herkes için adaletin sağlanmasını ve güçlü kurumsal yapılar oluşturulmasını hedeflemektedir.

Temel hedefler:

- Şiddet ve ayrımcılığın önlenmesi.
- Adalet sisteminin güçlendirilmesi.
- Hesap verebilirlik ve şeffaflık için güçlü kurumsal yapıların oluşturulması.

SKA 17:Amaçlar için Ortaklıklar

Amaç 17, Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşmak için uluslararası işbirliği ve ortaklıkların güçlendirilmesini hedeflemektedir. Bu amaç, finansman, bilgi paylaşımı, teknoloji transferi ve kapasite geliştirme konularında işbirliklerini kapsamaktadır.

Temel hedefler:

- Uluslararası finansman kaynaklarının artırılması.
- Bilgi ve deneyim paylaşımının teşvik edilmesi.
- Sürdürülebilir kalkınma için küresel ortaklıkların güçlendirilmesi.

